

Dosarul nr. 2r-279/22
(2-17127381-01-2r-01062022)

Prima instanță: Judecătoria Ungheni, sediul Central (jud. M. Stratan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, A. Malîi, I. Dutca)

ÎNCHEIERE

29 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de reprezentantul recurentei Olga Baltoagă, avocatul Victor Babără,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Olga Baltoagă împotriva Nataliei Popa, Sergiu Gaibu, Larisa Guțul, Victor Guțul, intervenienți Agenția Servicii Publice, executorul judecătoresc Anatolie Ursu, notarul public Lidia Nagherneac, notarul public Iana Secrieru cu privire la constatarea nulității contractelor de vânzare-cumpărare, radierea intabulării din Registrul bunurilor imobile, încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 29 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de apelanta Olga Baltoagă, împotriva hotărârii din 16 februarie 2021 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central,

c o n s t a ț ă :

La 20 septembrie 2017, Olga Baltoagă a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nataliei Popa, Sergiu Gaibu, Larisa Guțul, Victor Guțul, intervenienți Agenția Servicii Publice, executorul judecătoresc Anatolie Ursu, notarul public Lidia Nagherneac, notarul public Iana Secrieru cu privire la constatarea nulității contractelor de vânzare-cumpărare, radierea intabulării din Registrul bunurilor imobile, încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 16 februarie 2021 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, acțiunea a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 10 martie 2021, reprezentantul apelantei Olga Baltoagă, avocatul Ion Ciumac, a depus apel nemotivat, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 16 februarie 2021 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, remiterea cauzei la rejudecare cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 15 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de scutire parțială de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de reprezentantul apelantei Olga Baltoagă, avocatul Ion Ciumac, împotriva hotărârii din 16 februarie 2021 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central. S-a acordat apelantei un termen de 20 zile din momentul

recepționării încheierii, pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat, în mărime de 10 931 lei și 25 de bani. S-a explicat că în caz contrar, va avea loc restituirea cererii de apel în corespundere cu prevederile art. 369 alin. (1) Cod de procedură civilă (f.d. 190-193, Vol. II).

Prin încheierea din 29 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de către reprezentantul apelantei Olga Baltoagă, avocatul Ion Ciumac, din motivul neînlăturării în termenul acordat a neajunsurilor indicate în încheierea instanței de apel din 15 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

La 04 mai 2022, reprezentantul recurentei Olga Baltoagă, avocatul Victor Babără, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 15 octombrie 2021 și din 29 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierilor recurate, repunerea în termenul de declarare a recursului, admiterea cererii de scutire parțială de la achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel și remiterea cauzei în instanța de apel pentru examinarea cererii de apel în fond.

În motivarea cererii de recurs, reprezentantul recurentei a menționat că după depunerea cererii de apel, din publicația în Monitorul Oficial s-a aflat că, avocatul Ion Ciumac a fost numit în funcția de șef al Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, reprezentant al Guvernului în teritoriu (Dispoziția Prim-ministrului nr. 193 din 08 septembrie 2021), astfel acesta a fost în imposibilitate de a-i acorda în continuare asistență juridică apelantei Olga Baltoagă.

A mai invocat reprezentantul recurentei că, la 10 ianuarie 2022, Alexandru Banari, reprezentantul în bază de procură a apelantei Olga Baltoagă, prin intermediul poștei electronice a depus cererea nr. 197e prin care a informat funcționarii din cancelaria instanței de apel, cât și pe greșiera judecătorului raportor din cadrul Curții de Apel Chișinău despre suspendarea activității avocatului Ion Ciumac, în calitate de reprezentant pe acest dosar, solicitand, totodată, să i se expedieze copiile deciziilor/încheierilor instanței de apel emise pe acest dosar.

Astfel, în virtutea faptului că, la data adoptării încheierii din 15 octombrie 2021 și din 29 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, avocatul Ion Ciumac nu mai dispunea de calitatea de avocat și nu o mai reprezenta în instanța de apel pe apelanta Olga Baltoagă, consideră reprezentantul recurentei că, avocatul Ion Ciumac nu era în drept și nu putea să primească aceste încheieri de judecată.

Examinând materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de repunere în termen urmează a fi respinsă, iar recursul declarat de reprezentantul recurentei Olga Baltoagă, avocatul Victor Babără, urmează a fi restituit din următoarele considerente.

Conform art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform art. 426¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii judecătorești se restituie în baza a cel puțin unuia din temeiurile prevăzute la alin. (1), printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

Studiind materialele cauzei, în contradictoriu cu circumstanțele invocate în

cererea de recurs, Colegiul civil a stabilit următoarea cronologie.

La 10 martie 2021, reprezentantul apelantei Olga Baltoagă, avocatul Ion Ciurac a contestat cu apel hotărârea din 16 februarie 2021 a Judecătorei Ungheni, sediul Central, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Olga Baltoagă împotriva Nataliei Popa, Sergiu Gaibu, Larisa Guțul, Victor Guțul, intervenienți Agenția Servicii Publice, executorul judecătoresc Anatolie Ursu, notarul public Lidia Nagherneac, notarul public Iana Secrieru cu privire la constatarea nulității contractelor de vânzare-cumpărare, radierea intabulării din Registrul bunurilor imobile, încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 15 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de scutire parțială de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de reprezentantul apelantei Olga Baltoagă, avocatul Ion Ciurac, împotriva hotărârii din 16 februarie 2021 a Judecătorei Ungheni, sediul Central. S-a acordat apelantei un termen de 20 zile din momentul recepționării încheierii, pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat, în mărime de 10 931 lei și 25 de bani. S-a explicat că în caz contrar, va avea loc restituirea cererii de apel în corespundere cu prevederile art. 369 alin. (1) Cod de procedură civilă (f.d. 190-193, Vol. II).

Prin încheierea din 29 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de către reprezentantul apelantei Olga Baltoagă, avocatul Ion Ciurac, din motivul neînlăturării în termenul acordat a neajunsurilor indicate în încheierea instanței de apel din 15 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Astfel, reprezentantul recurentei Olga Baltoagă, avocatul Victor Babără, a contestat cu recurs încheierea din 15 octombrie 2021 și încheierea din 29 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Cu referire la termenul contestării unui act judecătoresc, instanța de recurs menționează că potrivit art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Articolul 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, arată că termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

La caz, instanța de recurs reține că încheierea din 29 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care cererea de apel depusă de reprezentantul apelantei Olga Baltoagă, avocatul Ion Ciurac a fost restituită, a fost expediată la 10 decembrie 2021, la adresa electronică: ciurac.ion@gmail.com (f.d.198, 199 Vol. II), adresă indicată expres de către reprezentant în cererile depuse (f.d. 72, 139, Vol. II).

În speță, termenul de declarare a recursului a început să curgă la 11 decembrie 2021, ziua imediat următoare zilei în care a fost expediată încheierea contestată și a expirat la 27 decembrie 2021, aceasta fiind ultima zi pentru depunerea recursului.

Prin urmare, Colegiul constată că recursul împotriva încheierii din 29 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, înregistrat la 04 mai 2022, a fost declarat cu omiterea vădit nejustificată a termenului imperativ de 15 zile de la comunicarea încheierii contestate, prevăzut expres la art. 425 din Codul de procedură civilă.

Or, reieșind din materialele cauzei, Colegiul constată că reprezentantul recurenteii a depus cererea de recurs abia peste 5 luni, din momentul emiterii de către instanța de apel a încheierii de restituire a apelului.

Astfel, prin prisma prevederilor citate, Colegiul notează că termenul de declarare a recursului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea de a depune recursul în termen.

Concomitent, Colegiul menționează că în conformitate cu art. 116 alin. (1) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Conform alin. 3 al aceluiași articol, la cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Aici este de remarcat și faptul că, prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

La caz, Colegiul constată cu certitudine că deși reprezentantul recurenteii Olga Baltoagă, avocatul Victor Babără, a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului, acesta nu a prezentat probe pertinente, concludente și veridice, precum și nu a făcut dovada circumstanțelor care l-au împiedicat să depună în termen recursul asupra încheierii instanței de apel din 29 noiembrie 2021, or, motivele invocate în cererea de recurs sunt declarative și nu au un suport probator.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că cererea de repunere în termen este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Mai mult decât atât, potrivit informației publice a Portalului Național al Instanțelor de Judecată, încheierea instanței de apel din 29 noiembrie 2021, a fost plasată pe pagina web a Curții de Apel Chișinău, la 06 decembrie 2021, respectiv, participanții la proces, reieșind din principiul bunei-credințe, urmau să manifeste diligența necesară întru exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat.

În acest context, potrivit art. 100 alin.(1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

De asemenea, instanța de recurs specifică că nu poate fi reținut argumentul reprezentantului recurenteii precum că la 10 ianuarie 2022, Alexandru Banari, reprezentantul în bază de procură al apelantei Olga Baltoagă, prin intermediul poștei

electronice a depus cererea nr. 197e prin care a informat funcționarii din cancelaria instanței de apel, cât și pe grefiera judecătorului raportor din cadrul Curții de Apel Chișinău despre suspendarea activității avocatului Ion Ciumac în calitate de reprezentant pe acest dosar solicitand, totodată, să i se expedieze acestuia copiile deciziilor/încheierilor instanței de apel emise pe acest dosar, or, instanța de apel a expedit deja în adresa părților la data de 10 decembrie 2021, prin poșta electronică indicată – copia încheierii de restituire a cererii de apel (f.d.198, 199, Vol. II).

Or, în atare circumstanțe, lipsa de corectitudine dintre avocat și client, este imputabilă clientului, consecințele negative îi revin tot acestuia.

Totodată, este de menționat și faptul că părțile interesate în cadrul unui proces, trebuie să urmărească “pas cu pas” desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența Curții Europene.

În acest context, instanța de recurs notează că în conformitate cu art. 56 alin (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

De altfel, instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă, or, prevederile art. 15 din Codul de procedură civilă, stipulează expres că, participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Față de cele expuse, instanța de recurs consemnează că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă, în practica sa constantă, că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei) în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Relevantă în acest sens este și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Panomaryov vs Ucraina (hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008), în conținutul căreia Curtea a notat că reînnoirea termenului pentru introducerea unei căi ordinare de atac din motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Astfel, se confirmă că reprezentantul recurentei Olga Baltoagă, avocatul Victor Babără nu s-a conformat prevederilor legale la declararea recursului împotriva încheierii din 29 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, or, înregistrarea acestuia doar la 04 mai 2022 s-a realizat peste termenul legal, în

condițiile în care legiuitorul a stabilit un termen de 15 zile pentru declararea recursului de la comunicarea încheierii.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul a fost depus cu omiterea termenului prevăzut de art. 425 din Codul de procedură civilă, în lipsa temeiurilor de repunere în termen, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de repunere în termenul de declarare a recursului și de a restitui recursul declarat de către reprezentantul recurentei Olga Baltoagă, avocatul Victor Babără, ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 269-270, art. 424, art. 426¹ alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de reprezentantul recurentei Olga Baltoagă, avocatul Victor Babără cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului.

Se restituie recursul declarat de reprezentantul recurentei Olga Baltoagă, avocatul Victor Babără, împotriva încheierii din 29 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, ca fiind depus în afara termenului legal.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat